

PROIECT DIDACTIC

Disciplina: Istoria României

Unitatea de învățământ: Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Tulcea

Propunător: Prof. Nedelcu Policsenia

Clasa: a XII-a

Capitolul: Civilizația medievală românească în context european sec. XV-XVII.

Tipul lecției: mixt (predare-învățare și evaluare)

Competențe generale:

- informativ – de a transmite elevilor noi cunoștințe privind istoria Țărilor Române care s-au integrat în cruciada târzie a sec. XV-XVI
– semnificația unirii politice a statului în epoca medievală.
- formativ – de a dezvolta capacitatea de cunoaștere, analiză și sistematizare

Competențe specifice:

1. căutarea, selectarea informației din surse istorice diferite
2. descoperirea rolului Ligii Sfinte și alianțele dintre cele trei țări românești în lupta contra turcilor.
3. argumentarea necesității unirii politice a Țărilor Române.
4. Mihai Viteazul spre Alba Iulia și Moldova; pierderea Țărilor Române
5. motivarea semnificației naționale și internaționale a unirii statelor românești în epoca medievală

Secvențele Instruirii	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Metoda didactică	Mijloace didactice	Evaluare
Anunțarea temei și a lecției	Politica externă a voievozilor români în sec. XV-XVI; unirea politică în timpul lui Mihai Viteazul	Notarea titlului temei și a lecției			
Captarea atenției elevilor	Prezentarea unei situații problemă: Țările Române în contextul cruciadelor târzii. Spațiul românesc la sfârșitul sec. XVI	Notarea situației-problemă	Problematizare		
Prezentarea conținutului lecției și	Scrie titlul lecției pe tablă Comunică elevilor principalele obiective ale lecției:				

dirijarea învățării	<ul style="list-style-type: none"> – Mihai – domn al Țării Românești – Unitatea statală – o necesitate istorică – intervenția străină împotriva Unirii Țărilor Române și interesele marilor Puteri – semnificația istorică a unirii din 1600 				
Analizarea primului obiectiv (prima competență și competența 2)	Prezentarea Țărilor Române în contextul situației internaționale; Rolul alianțelor politice în lupta antiotomană	Precizarea rolului Ligii Sfinte și a alianțelor celor trei țări române; explicați situația Țărilor Române, amenințate să fie transformate în pașalâcuri; Explicați participarea Țărilor Române la cruciadele târzii			
Atingerea competenței nr. 3	<ul style="list-style-type: none"> – ofensiva și contraofensiva la Dunăre – compromisul din 25 mai 1595 – Tratatul de la Alba Iulia – Călugăreni și consecințele sale – Mihai Viteazul între otomani și Habsburgi – necesitatea Unirii – Sigismund Bathory reia plata tributului; – atitudinea ostilă față de Mihai; cere domnului Țării Românești recunoașterea suzeranității; sprijină Moldova în intenția de a-l instala pe Simion Movilă pe tronul Țării Românești; destramă coaliția antiotomană prin acțiunile sale 	<ul style="list-style-type: none"> – comparație a luptei antiotomane a domnitorilor sec. XV și sec. XVI. Explicați atitudinea lui Andrei Bathory față de politica antiotomană a lui Mihai 	Document Comparație Hartă	Balthazar Walter – „Cronică” George Coșbuc – „Pașa Hassan”	Continuă

<p>Atingerea competenței nr. 4</p>	<p>Spre Alba Iulia – necesitatea Unirii Țărilor Române 14 oct. 1599 – armata Țărilor Române pătrunde în Transilvania pe două coloane. 28 oct. 1599 – bătălia de la Șelimbăr (hartă), rolul secuilor (comparație cu lupta de la Călugăreni) 1 nov. 1599 – Mihai intră cu mare alai în Alba Iulia – măsuri luate de Mihai în Transilvania; actele și documentele interne erau semnate: „Io, Mihai din mila lui Dumnezeu, Domn al Țării Românești și al Ardealului (în exterior era considerat consilier și locțiitor al Imperiului pentru Ardeal) – Unirea – primăvara 1600 (pentru lupta antiotomană trebuia să fie înlăturat Ieremia Movilă) – 27 mai 1600 – hrisov domnesc cu care Mihai se intitulează „Domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei” – visul voievozilor români s-a împlinit: „De la 1600, nici un român n-a mai putut gândi Unirea fără uriașa sa personalitate”</p>	<p>Urmăriți harta drumului parcurs de armata condusă de Mihai Viteazul. Precizați măsurile luate de Mihai în Transilvania: – menținerea Dietei pe care o subordonează politicii domnului – dă porunci în limba română – înființează Mitropolia Ortodoxă a Transilvaniei – întărește secuilor vechile privilegii – precizați drumul parcurs de Mihai spre Moldova – descoperiți de ce un stat românesc puternic nu convenea Marilor Puteri</p>	<p>Învățarea prin descoperire Conversație Conversație</p>	<p>Pictură C. Lecca – „Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia” Nicolae Bălcescu – „Istoria românilor”</p>	
<p>Atingerea competenței nr. 5</p>	<p>Pierderea Țărilor Române – 18 sept. 1600 – Mirăslău (lângă Aiud) – 27 sept. 1600 – Suceava se predă în fața armatei poloneze – 6 oct. 1600 Moldova este redobândită de Ieremia Movilă – oct.-nov. 1600 – Mihai pierde Țara Românească, deși se opune instalării lui Simion Movilă ca domn (cu ajutor turcesc</p>	<p>– precizați rolul Marilor Puteri în înlăturarea domnului; – precizați rivalitatea dintre Habsburgi și otomani</p>	<p>Învățare prin descoperire, conversație, folosirea documentului istoric</p>	<p>Homer Radu și Petru Ioan Orha – „Documente din Istoria românilor”</p>	<p>Continuă</p>

	– pribegia marelui domn (moartea lui Mihai Viteazul – 19 aug. 1601)				
Atingerea competenței nr. 5	– intervenția străină împotriva Unirii și Marile puteri – însemnătatea Unirii din 1600 – Mihai Viteazul și Unirea – fapta sa istorică – un exemplu și un început Mihai Viteazul – simbol național pentru generațiile următoare: un țel, un ideal	Prin descoperire – Țările Române reprezintă o singură civilizație despărțite prin granițe artificiale – precizați ideea de Unire – vis al generațiilor următoare	Învățarea prin descoperire, analiză și explicație		
Atingerea feedback-ului	înțelegerea principalelor momente ale lecției	Argumentați semnificația titlului din 27 mai 1600; motivați de ce Mihai rămâne peste veacuri un simbol al unității statului român			
Asigurarea rețenței și transferului	Formularea temei pentru acasă (test de evaluare și examinare) Argumentarea ideii: Mihai Viteazul simbol național				

Politica externă a voievozilor români în secolele XV-XVII Mihai Viteazul

Proiect de evaluare și examinare

I. a. Completați spațiile libere cu informațiile istorice corespunzătoare următoarelor definiții:

1. Alianța antiotomană inițiată de papa Clement al VIII-lea
2. Puterea suzerană asupra Țării Românești care pretinde tribut de 155.000 de galbeni
3. Organ de conducere a Transilvaniei din care urmau să facă parte cei 12 boieri munteni

4. Regim politic instaurat în Țările Române la jumătatea secolului al XVI-lea concretizat în plata tributului

15 puncte

II. Ordonăți cronologic evenimentele/procese istorice din coloana A, scriind în spațiile libere din coloana B literele corespunzătoare succesiunii corecte:

A	B
a. Tratatul de la Alba Iulia;	1.
b. Mihai Viteazul obține victoria de la Gorăslău;	2.
c. declanșarea răscoalei antiotomane la București	3.

10 puncte

III. Definiți următorii termeni istorici: „tribut“, „stări privilegiate“.

Utilizați fiecare termen istoric într-un enunț referitor la un proces/eveniment din istoria românilor.

15 puncte

IV. 1. Citiți cu atenție enunțurile de mai jos. Dacă apreciați că un enunț este adevărat, scrieți în dreptul lui A, iar dacă este fals, scrieți F:

a. În anul 1598 Mihai Viteazul încheie un tratat cu Polonia la Mănăstirea Dealu.

b. Mihai Viteazul aderă din proprie inițiativă la Liga Sfântă.

c. Mihai Viteazul obține victoria de la Călugăreni (13/23 august 1595).

2. Rescrieți enunțurile apreciate ca false, înlocuind ceea ce este incorect cu informația corectă din punct de vedere istoric.

15 puncte

V. Citiți cu atenție textul de mai jos:

„[...] Plecai inimos să-l întâlnesc [pe Sinan] cu acei puțini oameni ce-i aveam și, când ajunsei la Călugăreni, aflai că toți sunt gata de luptă, deci eu, chemând numele lui Dumnezeu, mă încăierai cu ei într-o bătălie în așa fel că ținui toată ziua, unde făcui mare pagubă turcilor, spre rușinea lui Sinan pașa...”

Mihai Viteazul, *Memoriul către Cosimo de Medici, duce al Toscanei*

Pornind de la textul dat, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Când și unde a scris Mihai Viteazul memoriile către Rudolf al II-lea și către Cosimo de Medici, ducele Toscanei?
2. Când a avut loc bătălia de la Călugăreni și ce urmări a avut ea?
3. Ce alianțe a încheiat Mihai Viteazul înainte de expediția turcilor?
4. În ce situație se afla Mihai Viteazul în momentul scrierii memoriului?
5. Ce semnificație au victoriile lui Mihai Viteazul și unirea celor trei Țări Române?

15 puncte

VI. Citiți cu atenție textul de mai jos:

„Acum oricine poate vedea câtă muncă și osteneală am îndurat ani de-a rândul și câtă slujbă am făcut creștinătății, căci am luat de la turci 1000 de tunuri și am ocârmuit trei țări: Țara Românească, Transilvania și Moldova și le-am supus Măriei-Sale Împăratului 20.000 de oameni de luptă, pedestri sau călări, cu cari am fost întotdeauna gata să slujesc Măriei-Sale, Acum am ajuns la acest sfârșit, pierzând tot ce câștigasem în zilele tinereții până la bătrânețe și țări și averi și soție și copii; și dacă mi-ar fi fost luate de dușman, nu m-ar durea atâta cât mă doare fiindcă au fost făptuite de aceia de la care nădăjduiam și ajutor și reazim, dar Dumnezeu le vede.”

Mihai Viteazul, *Memoriul către Cosimo de Medici, duce al Toscanei*, iarna 1600-16001

Alcătuți un scurt eseu cu tema *Istoria lui Mihai Viteazul văzută de el însuși*, urmărind planul de mai jos:

1. În ce situație se afla Mihai Viteazul atunci când scrie memoriul?
2. Condițiile istorice în care Mihai Viteazul a unit cele trei Țări Române?
3. Împăratul la care face referire domnitorul și ce relații erau între ei.
4. Forțele ostile Unirii.
5. Semnificația unirii îndeplinite de către Mihai Viteazul.

20 puncte

Notă: Se recomandă încadrarea răspunsului într-o pagină. Se punctează și ordonarea și argumentarea ideilor, utilizarea limbajului istoric.

BAREM

Politica externă a voievozilor români în secolele XV-XVII

Mihai Viteazul

Test 1

I.a. 1. Liga Sfântă, 2. Poarta Otomană, 3. Dieta, 4. Dominație otomană.

II. 1-c, 2-a, 3-b.

III. 1. Tribut = sumă plătită de Țările Române ca semn al vasalității față de Poartă. Avea semnificația unei sume plătite pentru menținerea păcii, iar de la jumătatea secolului al XVI-lea turcii considerau că este suma plătită pentru pământul țării, peste care se socoteau stăpâni.

2. Stări privilegiate = în Transilvania, nobilii maghiari, sașii și secuii alcătuiau „stările privilegiate” care aveau drepturi politice și economice. Prin *Unio Nationum Trium* (1437) s-a consacrat starea privilegiată a acestora, iar românii au fost considerați „tolerați”. În Evul Mediu „stările privilegiate” alcătuiau națiunea (natio).

IV. 1.a – F

1.b – A

1.c – A

V. 1. Iarna 1600/1601, la Viena. 2. 13/23 august 1595; Mihai Viteazul, deși victorios, se retrage spre munți, turcii intră în țară. Primește ajutor militar de la Sigismund Bathory și de la domnul Moldovei. 3. Tratatul de la Alba Iulia din 10/20 mai 1595 cu Sigismund Bathory, iar în 1594 aderase la Liga Sfântă. 4. Pierduse Moldova, Transilvania, fusese învins de Simion Movilă și pierduse și Țara Românească. Încheie pacea cu turcii în 1597. 5. Timp de trei decenii, în secolul al XVII-lea, relațiile cu Poarta se mențin acceptabile. Unirea – exemplu pentru veacurile următoare.

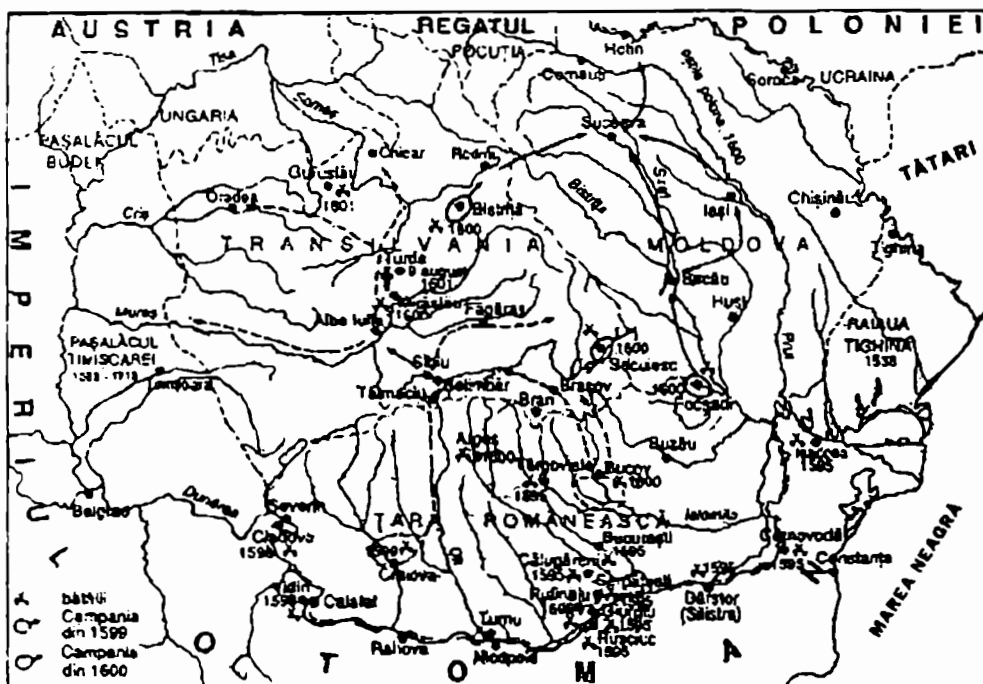
VI. 1. Iarna 1600/1601. Mihai se află la Viena, apoi merge la Praga, unde era Rudolf al II-lea, deoarece pierduse cele trei țări române.

2. Se destrămase frontul antiotoman – în Transilvania venise Andrei Bathory, filoturc, în Moldova, Ieremia Movilă – prootoman. Cucereste Transilvania în cunoscuta victorie din 28 octombrie 1599, de la Șelimbăr și Moldova în mai 1600.

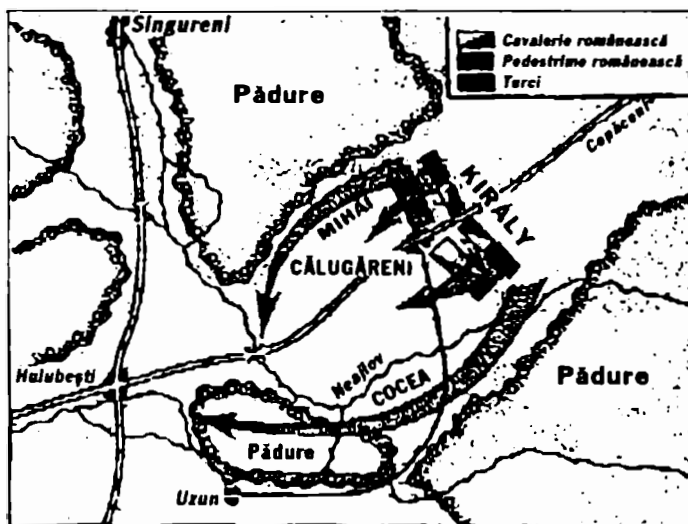
3. Rudolf al II-lea cu care Mihai încheiase tratatul de la Mănăstirea Dealu în 1598. În 18 septembrie 1600, generalul Basta învinge pe Mihai la Mirăslău.

4. Habsburgii, Polonia, nobilii maghiari.

5. Exemplu pentru veacurile următoare deoarece refăcuse Dacia.

Unirea politică a Țărilor Române în timpul lui Mihai Viteazul

Bătălia de la Călugăreni – 13 august 1595